

Jaarverslag 2018

De verwijsindex is een landelijk tool voor de jeugdaanpak die regionaal is geïmplementeerd. De tool is gericht op vroegtijdige afstemming tussen hulpverleners om in de toekomst grotere problemen voor de jeugdige te voorkomen. De veertien gemeenten in Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland werken samen in MULTIsignaal Regio Amsterdam. Hiertoe hebben ze een samenwerkingsconvenant afgesloten. Om de verwijsindex in het veld te implementeren en het gebruik ervan te bevorderen, heeft elke gemeente een accounthouder verwijsindex aangesteld. De grote regionale instellingen werken met een instellingscoördinator. De convenantmanager zorgt voor afstemming in de regio, monitort het gebruik van de verwijsindex en rapporteert in overzichten en verslagen. Daarnaast zet de convenantmanager zich in voor de aansluiting van de regionale instellingen.

Leeswijzer

Het Jaarverslag 2018 bestaat uit twee delen. Na een algemene inleiding worden in het eerste deel (vanaf pagina 3) de activiteiten van de convenantmanager belicht. In het tweede deel (vanaf pagina 7) wordt ingezoomd op de cijfers.

NB: De registratie van signalen en signalerende partijen gebeurt in een dynamisch systeem, waardoor de cijfers per periode kunnen wisselen bijvoorbeeld als gevolg van verhuizingen of het overnemen van een signaal door een andere partij. Dit betekent dat de in dit jaarverslag gepresenteerde cijfers kunnen afwijken van de cijfers uit de Highlights 2017. Het gaat nooit om grote verschillen.

Minder signalen in 2018

Op 1 januari 2019 waren in de verwijsindex MULTIsignaal Regio Amsterdam in totaal 10.790 signalen actief voor 9.271 unieke cliënten. In 2018 zijn in totaal 8.557 nieuwe signalen uitgebracht, dat is 285 minder dan in 2017. Ondanks het belang dat de deelnemende gemeenten hechten aan de verwijsindex, is er sprake van een dalende trend. De oorzaken daarvoor worden onderzocht.

In het voorjaar van 2017 stapte de Regio Amsterdam over naar het meer gebruiksvriendelijke systeem van MULTIsignaal. De transitie naar deze nieuwe verwijsindex ging gepaard met een organisatorische en budgettaire verandering. Voorheen werd de implementatie voornamelijk centraal aangestuurd, maar na de transitie verschoof het zwaartepunt naar de gemeenten. Ook een groter deel van het budget kwam bij de gemeente te liggen. In 2017 is de aandacht vooral uitgegaan naar het opnieuw aansluiten van alle organisaties op het online verwijsindexsysteem en zijn de gemeentelijke accounthouders begonnen met het oppakken van hun nieuwe rol. 2018 is uitgetrokken om de nieuwe situatie verder te laten landen.

Sinds april 2018 rapporteert de convenantmanager niet meer rechtstreeks aan de portefeuillehouders, maar aan het regionale directeurenoverleg. Tot deze verschuiving is besloten omdat daarmee een directere aansturing van de ambtelijke organisaties mogelijk wordt. Bij de besluitvorming hierover hebben de regionale portefeuillehouders opnieuw het grote belang van de verwijsindex onderstreept.

Activiteiten in 2018

Aansluitingen in 2018

In 2018 is de aansluiting van alle grote regionale instellingen* op de verwijfsindex afgerond. Een belangrijk impuls voor het aansluitproces was de samenwerking met de twee andere regio's in Noord-Holland (zie paragraaf Bovenregionale samenwerking). Met het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ) zijn de besprekingen in het laatste stadium. Het AcVZ wordt een belangrijk nieuwe partner. Het centrum voert de programmaregie over de grote integrale persoonsgerichte aanpakken: Top 600, Top 400, Detentie en Terugkeer, Treiteraankpak, Criminele families en Casuïstiek Radicalisering. In 2018 heeft de convenantmanager stap voor stap het pad naar aansluiting geëffend. Als laatste stap zijn het organisatieprofiel en het samenwerkingsconvenant voorgelegd aan de Privacy Expert Groep om enkele privacy-vragen te beantwoorden. Vooruitlopend op de aansluiting begin 2019, zijn afspraken gemaakt over training van de medewerkers om de kennis over de verwijfsindex te vergroten.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
Eind mei trad de AVG in werking. Door de nieuwe privacyregels is het nodig het samenwerkingsconvenant en de toetredingsverklaringen van de gemeenten te vernieuwen. Eind 2018 was het aangepaste convenant gereed voor ondertekening; begin 2019 volgen de toetredingsverklaringen.

* JBRA, WSG, Leger des Heils, Veilig Thuis, William Schrikker Pleegzorg, Arkin, de Heeren van zorg.

Ondersteuning accounthouders verwijfsindex

Sinds de transitie in 2017 wordt van de gemeentelijke accounthouders verwacht dat zij in hun werkgebied het gebruik van de verwijfsindex bevorderen. Enerzijds door alle betrokken organisaties aan te sluiten, anderzijds door de professionals in deze organisaties te motiveren ook daadwerkelijk signalen uit te brengen. Om verschillende redenen komt dit proces moeilijk op gang. Hoewel het de accounthouders zelf niet aan motivatie ontbreekt, vinden zij in hun organisatie niet altijd voldoende weerklank. De prioriteit is laag en het aantal uren dat zij eraan mogen besteden ook. In 2018 vonden onder accounthouders veel wisselingen plaats (zeven van de elf), waardoor waardevolle kennis weglekte. Ook in het veld lopen de accounthouders op tegen een lage prioriteitstelling. Om de accounthouders krachtiger in hun functie te zetten en hen tools te geven om het veld te motiveren is samen met de consultant van MULTIsignaal een train-de-trainer ontwikkeld, die begin 2019 wordt uitgerold. De consultant ondersteunt de accounthouders en is ingehuurd uit het regiobudget. Deze ondersteuning wordt zeer gewaardeerd.

Communicatie

De communicatie met het veld is neergelegd bij de gemeenten, zodat deze communicatie goed kan aansluiten bij de lokale situatie. In overleg met de accounthouders en op verzoek van de portefeuillehouders is begin 2018 de actie 'Maak jezelf zichtbaar' uitgerold. Voor de accounthouders is een flyer gemaakt, die zij samen met een lampje konden gebruiken om contact te leggen met professionals in hun werkgebied.

Op basis van een onderzoek door de Stichting Alexander zijn twee digitale flyers gemaakt om professionals te laten weten welke informatie jeugdigen en hun ouders/verzorgers willen hebben over de verwijfsindex wanneer de professional overweegt een signaal uit te brengen.

Direct na de zomer zijn alle accounthouders en instellings-coördinatoren geïnformeerd over de halfjaarcijfers met een speciaal bulletin.

Pilot rond matchregie bij de GGD

Op initiatief van de GGD Waterland is bij alle GGD's in de regio een pilot uitgevoerd met automatische toewijzing van de matchregie. Doel van de pilot was om verschillen tussen de GGD's (die samen in feite één regionale instelling vormen) te voorkomen. De pilot is succesvol verlopen. Op basis daarvan is de regieladder aangepast. De volgorde van automatische regietoewijzing is nu 1. de gecertificeerde instellingen, 2. de wijkteams en 3. de GGD's. Als geen van deze drie partijen betrokken is bij een match krijgt de instellingscoördinator van het wijkteam bericht en kunnen de signalerende partijen handmatig bepalen wie de regie krijgt (voorheen vielen de GGD's in deze restcategorie).

Quickscan MULTIsignaal Regio Amsterdam

Omdat het aantal afgegeven signalen terugliep gaf de convenantmanager eind 2018 opdracht tot het uitvoeren van een quickscan. Hoe wordt er gesignaleerd en waar is verbetering nodig? De aanbevelingen zullen worden voorgelegd aan de regionale directeuren. Een verwachte conclusie zal zijn dat er in de regio Amsterdam inderdaad

Activiteiten in 2018

nog werk aan de winkel is. De quickscan berekende dat eind 2018 ongeveer 2,5% van het aantal jeugdigen in de regio was gesignaleerd. Uit cijfers van het CBS blijkt echter dat zo'n 11% van de jeugdigen gebruik zou moeten maken van jeugdhulp. De nodige jeugdigen worden dus nog niet gevonden met de verwijsindex. Dat het aantal unieke cliënten de afgelopen jaren daalt, maakt deze conclusie nog beklemmender.

Bovenregionale samenwerking

Het in 2017 opgestarte bovenregionale overleg is in 2018 verder uitgebouwd:

- Samenwerking met regio Noord Holland Noord en de regio Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland. Centraal in dit kwartaal-overleg staat het uitwisselen van praktische kennis en informatie over manieren om het gebruik van de verwijsindex te bevorderen. Ook is samengewerkt bij de aansluiting van de grote regionale instellingen en is hiervoor een samenwerkingsformat ontwikkeld. De omliggende regio's zijn actiever in het motiveren van gemeenten en professionals. Met betere cijfers als resultaat.
- Twee keer per jaar wordt in het G5-overleg informatie uitgewisseld met de regio's Gouda, Den Haag, Utrecht en Rotterdam.

Conclusies en aanbevelingen

Vroegsignalering

- Uit de cijfers blijkt dat de verwijsindex vooral wordt gebruikt voor jeugdigen met ernstige problematiek. De meeste signalen worden bijvoorbeeld afgegeven door de grote instellingen voor gespecialiseerde jeugdhulp: de jeugdbescherming (JBRA) en de Willem Schrikker Groep. De verwijsindex is echter bij uitstek een instrument om in een vroeg stadium zorgen te delen. In 2019 wordt sterker ingezet op het onder de aandacht brengen van deze waarde.

Communicatie

- Productie van communicatiemateriaal, te beginnen met een poster die het signaleringsproces in beeld brengt. De poster is met name gericht op vroegsignalering.
- Impuls geven aan de urgentie door het organiseren van een regionaal congres.

Aansluiting (nieuwe) beroepsgroepen

- Nog niet alle beroepsgroepen zijn aangesloten. In de tweede helft van 2019 richt de aandacht zich op aansluiting van de gezondheidszorg. Deze beroepsgroep is van groot belang voor de vroegsignalering.
- In 2019 wordt gekeken hoe de gemeentelijke inkopers van zorg en ondersteuning kunnen worden betrokken.

De cijfers

Totaal aantal uitgebrachte signalen

2014	2015	2016	2017	2018
14.419	10.671	9.924	8.842	8.557

In de Regio Amsterdam daalde het totaal aantal afgegeven signalen in 2018 licht ten opzichte van 2017 (-3%). De verwijfsindex van MULTIsignaal wordt in meer Nederlandse regio's gebruikt. Gezamenlijk laten de landelijke MULTIsignaal regio's een stijging zien van 7,5% in 2018 ten opzichte van 2017. In de Regio Amsterdam liet het derde kwartaal van 2018 een stijging zien ten opzichte van de vorige kwartalen: 2.577 afgegeven signalen tegen gemiddeld 2.080 in de kwartalen daarvoor. Deze stijging werd met name veroorzaakt door nieuwkomer Veilig Thuis die in het derde kwartaal bijna een derde (725) van de signalen voor haar rekening nam. Opvallend is dat vooral in de laatste twee maanden van 2018 minder is gesignaleerd dan in de rest van 2018. Op 1 januari 2019 waren er in de Regio Amsterdam 10.790 signalen actief voor 9.271 unieke cliënten, tegen 12.653 op 1 januari 2018. Er zijn kortom in 2018 meer signalen beëindigd, dan er zijn bijgekomen.

De instellingen

INSTELLING	2017	2018
JBRA	3.692	2.334
WILLEM SCHRIKKER GROEP (WSG)	411	910
ALTRA	328	389
ALTRA COLLEGE	448	634
GGD AMSTERDAM	363	568
GGD-ZW VT	2	284
VEILIG THUIS AMSTERDAM-AMSTELLAND	-	1.216

De grootste 'leveranciers' van signalen zijn Veilig Thuis, JBRA, en WSG. Zij zijn goed voor bijna 60% van het aantal afgegeven signalen in de tweede helft van 2018. Tegelijkertijd is het totaal aantal door deze instellingen afgegeven signalen in het derde kwartaal verminderd van 2.577 signalen naar 1.818 signalen in het vierde kwartaal. De belangrijkste oorzaak daarvoor is het onvoldoende anticiperen op het uitzetten van oude koppelingen per 1 oktober 2018. In het vierde kwartaal gaf JBRA daardoor nog maar 14 signalen af tegen 734 in het derde kwartaal. De WSG anticipeerde wel en is juist méér gaan signaleren in het vierde kwartaal: 541 signalen tegen gemiddeld 123 signalen in de kwartalen daarvoor. WSG geeft aan het (vroeg)signaleren belangrijk te vinden.

In het instantietype Maatschappelijke Ondersteuning heeft nieuwkomer Veilig Thuis in 2018 de meeste signalen afgegeven. Zij zijn in mei 2018 aangesloten en signaleerden sindsdien 1.216 keer. In het instantietype Steunpunten en Meldpunten is te zien dat GGD ZW VT ieder kwartaal meer gaat signaleren. Was dit in het vierde kwartaal van 2017 nog maar 2 signalen, inmiddels is dit gegroeid naar 120 signalen in het vierde kwartaal van 2018. Vermoedelijk is dit een gevolg van de pilot matchregie die in 2018 werd uitgevoerd. In het instantietype Speciaal onderwijs gaat het Altracollege ieder kwartaal minder signaleren (van 306 in het eerste kwartaal naar 29 in het vierde kwartaal). In het instantietype Veiligheid kan het Actiecentrum voor Veiligheid en Zorg (AcVZ) begin 2019 starten met het afgeven van signalen. De instantietypes Ambulante zorg, Gezondheidszorg, Jeugd GGZ, Jeugd met beperkingen en Onderwijs maken nog geen tot nauwelijks gebruik van MULTIsignaal.

De wijkteams

WIJKTEAM	2017	2018
BREDE HOED TEAM DIEMEN	53	73
SOCIAAL TEAM AALSMEER	55	91
SOCIAAL TEAM AMSTELVEEN	142	239
JEUGDTEAM OOSTZAAN-WORMERLAND	59	108
KERNTEAM OUDER-AMSTEL	0	0
MIDDELPUNT LANDSMEER	29	1
OKT AMSTERDAM	447	123
OKT AMSTERDAM JGZ/SAG	76	42
SAMEN DOEN	842	475
SOCIAAL TEAM UITHOORN	12	87
ZORGTEAM EDAM-VOLENDAM	0	0
JEUGDTEAMS ZAAANSTAD	0	6
KERNTEAM WATERLAND	0	16
LOKET JEUGD PURMEREND/BEEMSTER	0	9
TOTAAL	1.717	1.270

In het tweede halfjaar van 2018 hebben de gemeentelijke wijkteams een fractie minder gesignaleerd (630 signalen) dan in het eerste halfjaar (640 signalen). Met name het Jeugdteam Oostzaan-Wormerland, Samen Doen en het Sociaal Team Amstelveen geven méér signalen af. Samen signaleerden de wijkteams in 2018 1.270 jeugdigen, dat is 447 minder dan in 2017, een afname van 26%. In 2019 blijft het signaleren door de wijkteams met andere woorden een aandachtspunt. Het veelgehoorde argument dat de afstemming in het wijkteam zelf voldoende is, gaat niet op, omdat de verwijfsindex ook over de gemeentegrenzen heen en tussen de domeinen matcht.

De cijfers

De gemeenten

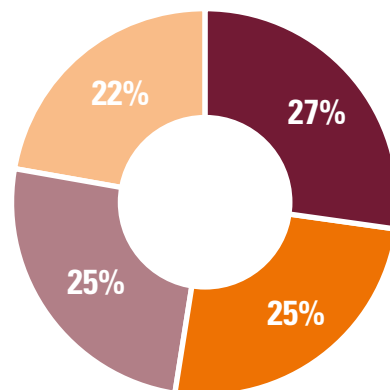

TOTAAL
8.557

	2017	2018
AALSMEER	242	283
AMSTELVEEN	586	604
AMSTERDAM	6.688	5.316
BEEEMSTER	68	46
DIEMEN	190	223
EDAM-VOLENDAM	130	97
LANDSMEER	108	61
OOSTZAAN	76	52
OUDER-AMSTEL	59	42
PURMEREND	563	452
UITHOORN	136	268
WATERLAND	65	82
WORMERLAND	85	155
ZAASTAD	990	820
OVERIG	0	56
TOTAAL	9.986	8.557

In dit overzicht staan de signalen die per gemeente zijn uitgebracht voor jeugdigen die in de gemeente wonen. Dat zijn naast de signalen van de wijkteams ook de signalen van de andere instellingen en organisaties. Onder overig vallen de signalen voor jeugdigen die in een andere gemeente wonen of een geheim adres hebben. De potentiële doelgroep voor de verwijfsindex wordt in de Regio Amsterdam geschat op 11% van het aantal jeugdigen tot 23 jaar, dat zijn ca. 37.000 jeugdigen. Eind 2018 is daarvan ca. 23% gesignaleerd.

Matches

- Geen match
- Alleen gezinsmatch
- Beide
- Alleen cliëntmatch

In 2018 zijn er in totaal 8.557 signalen uitgebracht. 2.343 daarvan hebben geen match opgeleverd, 1.911 alleen een cliëntmatch, 2.179 alleen een gezinsmatch en 2.124 beide. Er is sprake van een cliëntmatch wanneer er meer dan één signaal binnenkomt voor dezelfde jeugdige. Een gezinsmatch is een match met signalen voor leden uit hetzelfde gezin. In vergelijking met 2017 neemt het percentage 'alleen cliëntmatch' iets af (van 27% naar 22%) en het percentage 'alleen gezinsmatch' juist toe (van 17% naar 25%). Ook het percentage 'zowel cliëntmatch als gezinsmatch' neemt toe van 25% naar 31%.

Clënten

SIGNALEN VOOR CLIËNTEN IN DE REGIO	8.807
SIGNALEN VOOR CLIËNTEN BUITEN DE REGIO	872
SIGNALEN VOOR CLIËNTEN MET EEN GEHEIM OF ONBEKEND ADRES	1.111
TOTAAL	10.790

0 T/M 3 JAAR	1.208
4 T/M 12 JAAR	3.854
13 T/M 17 JAAR	2.967
18 T/M 22 JAAR	1.242
TOTAAL	9.271
MAN	5.150
VROUW	4.121

Op 1 januari 2019 waren er in totaal 10.790 signalen actief voor 9.271 unieke cliënten.

Meer informatie

Meer informatie over MULTIsignaal Regio Amsterdam is te vinden op multisignaal.nl/regio-amsterdam. Vragen kunnen worden gericht aan de convenantmanager ad interim mevrouw N. Adlani, n.adlani@amsterdam.nl